

با احترام تکرار می‌کنند، پای نهاده است. او در آن هنگام نمی‌دانست که دو سال پس از آن، در بعداز ظهر سه‌شنبه ۱۹ تیرماه ۱۳۸۰ در هنگام برگزاری دوازدهمین المپیاد زیست‌شناسی در شهر بروکسل بلژیک، خاطره‌ی ایستادن خود را بر گور لینه برای آن جانورشناس بلژیکی^۱، بازگو خواهد کرد و او درباره‌ی کارل لینه چنین خواهد گفت: شاید تعجب کنی که می‌خواهم نظامی را زیر سؤال ببرم که طی دو‌یست سال آن چنان در علم زیست‌شناسی ریشه دوانیده است که همه‌ی زیست‌شناسان جهان آن را بی‌چون‌وچرا پذیرفته‌اند و به کار می‌برند. اما می‌دانی کار این مرد در زمان خودش بسیار بزرگ و انقلابی بود. مخصوصاً نظام نام‌گذاری او که همه را از شر نام‌های ده قسمتی راحت کرد. اما اکنون پس از نزدیک به دو‌یست سال نظام او به هیولایی برای دانشجویان زیست‌شناسی تبدیل شده است. انبوه نام‌های علمی گیاهان و جانوران که بسیاری از آن‌ها از قانون‌هایی که او وضع کرد پیروی نمی‌کنند، سبب شده است که علم رده‌بندی موجودات زنده به علمی سخت و پیچیده تبدیل شود. به طوری که نسل جوان ما رغبتی به شناخت گونه‌های زنده نشان ندهد. بدبختانه این بی‌رغبتی جهانی است و بیم آن می‌رود که نسل‌های آینده از شناخت گیاهان و جانوران پیرامون خود هم عاجز باشند. لینه نابغه بود و کار بزرگی انجام داد، اما نظام او دیگر کهنه شده ...

۳. سوذیل تونی کلیف که از پژوهشگران آموزش زیست‌شناسی است و در صفحه‌ی ۴ شماره‌ی ۶۸ این مجله ترجمه‌ی یکی از مقاله‌های او تحت عنوان «معمای بزرگ آموزش زیست‌شناسی» به چاپ رسید، پژوهشی دارد که آن را در موزه‌های حیات وحش انجام داده است. گروه پژوهشگران او طی این کار پژوهشی در نقش بازدیدکنندگانی معمولی به موزه‌های علوم می‌رفتند، اما به‌جای توجه به اشیای موزه، بیش‌تر گفت و گوهای معلمان و دانش‌آموزان بازدیدکننده را استراق‌سمع می‌کردند. آنان پس از انجام پژوهش نتایج جالب آن را منتشر کردند. شما هم می‌توانید به جایی بروید که معلمان و دانش‌آموزان از آن‌ها بازدید می‌کنند و به گفت‌وگوهای آموزشی جالب آنان به قصد پژوهش گوش فرا بدهید. اما تجربه‌ی نگارنده‌ی این سطور در واپسین روزهای سال ۱۳۸۷ در موزه‌ی حیات وحش دارآباد چنین بود که والدین بازدیدکننده، فلامینگوی زنده‌ی آن را با نام‌های لک لک، درنا، یا حواصیل و حتی پلیکان به کودکان کنجکاو خود معرفی می‌کردند.

۴. احتمال دارد شما هم با نگارنده‌ی این سطور هم عقیده باشید که خشت اول بنای زیست‌شناسی دانستن رده‌بندی موجودات زنده است و دانش‌آموزان، دانشجویان و پژوهشگران علم، بی‌دانش درباره‌ی آن در تاریکی سردرگم خواهند ماند و بیهوده نیست که زیست‌شناسان به پیشگامان و نظام دهندگان رده‌بندی موجودات زنده که شمعی در دست به گذرگاه علم فروغ می‌بخشند، چنین با دیده‌ی احترام می‌نگرند.

۵. به منظور مطرح کردن جایگاه رده‌بندی (سیستماتیک) موجودات زنده، در این شماره از مجله، افزون بر این سرمقاله، دیدگاه یکی از دبیران زیست‌شناسی را در این باره آورده‌ایم، ترجمه‌ی مقاله‌ای تحت عنوان «داروین بدون رده‌بندی» و نیز گفت‌وگویی با دکتر حسین‌آخانی استاد دانشگاه تهران را درج کرده‌ایم. بهار تعلیم و تربیت فرخنده و پاییزتان بهاری باد.

سردبیر

پی‌نوشت